

קט:

שמונה שרצים פרק ארבעה עשר שבת

עין משפט
גד מצוה

מסורת הש"ס

ל"ה א ב מ"ח פ"א מ"ג
שבת הלכה טו ס"ח
ל"ח טו ט"ט ע"ב ע"ג
ס"ח פ"ח מ"ד
ל"ה ג מ"ח ט"ז הלכה כ'
ט"ט ע"ג ע"ד ע"ה

מוסף רש"י

כל האוכלין אוכל אדם
לרשותו. ללילה מביא
ורפואה ממלא היום מרוב
הוא.

רב נסים גאון

לקובץ. הם תולעים
נקראים בלשון יידיש
הם אל קרע, ומכאן כפי
אלו טריפות וחילין וף וף
והילכתא קראי אורי
מנכנס כורא עילין ליה
באסא. אגריין. ספיש
בכרית פק כידע מרבין
על הפריות וף וף וף וף
בד שפאל מ"א דלוקין.
ותמא ליה דרפואה אגא.
כפי ד"ה כ"ה אין עמיקין
ו"ף נ"ו אמר אמר רב
אחי כסן קין פסאי לנה
דמא. והכא כי ו"ף נ"ט
לי כל האוכלין לאויות
על השנים ומרשין
לבו מעים. ספיש כידע
מרבין על הפריות וף וף
הוא רבין סתול יפה לשינים
קשה לבני מעים כרישין
י"ם לבני מעים קשים
לשינים חתן ספי דלקים.
בני דבני מעיבא ונמנה
נכיר ר"ה שאל לרב רימיה
מתי בני דלוקין או דלוקין.
אמר ליה דלוקין שנתן דלוקין
את המרה. אמר ר' יונה
לא מסתברא אלא דלוקין
שנתן יעאן מרבין ב' דלוקין.
הכא כ"ה כידע מרבין
על הפריות וף וף וף וף
אית חתן חתן מי דלוקים
ואת חתן חתן מי דלוקים.
אין דאמר מי דלוקים שנתן
דלוקין את המרה. וכן
דאמר מי דלקים שנתן יעאן
מבין שני דלקים.

אימור דפליגי לענין טומאה ועברה. ומשום קרא: לענין שבת. דטעמא משום רפואה הוא מי שמעת להו: הא דלשחסי. בגיוייהו אסור
דמוכח מלמא דלרפואה קא ממין: הא דלא לשחסי. אלא רחץ וילא מותר: כפרישא. דקמתי רוחין גדלא לשחסי: הענין. מאלנין:
שלא נשחסי. נזמן המים דנראה כמיקר נעלמא: כיפין. שכן רוחין כסן צמול לרמיה שאינה לרפואה: ברעיש. אין רוחין דמוכח
מלמא דלרפואה. ומריייהו גדלשחסי: מי המשרה אמי המשרה לא קשיא. הך דקמתי רוחין צמי המשרה האך דלעיל דקמתי אבל לא

אימור דפליגי לענין טומאה וטהרה לענין שבת מי שמעת להו אלא אמר רב
נחמן בר יצחק לא קשיא הא דאישתהי הא דלא אישתהי במאי אוקימתא
לבתרייתא דלא אישתהי אי דלא אישתהי אפילו במי משרה נמי דהתניא
רוחצין במי טבריא ובמי משרה ובימה של סדום ואף על פי שיש לו חמטים
בראשו כמה דברים אמורים שלא נשתהא אבל נשתהא אסור אלא אם הגדול
אום הגדול לא קשיא י"הא כיפין שבו הא ברעיש שבו מי משרה אמי משרה
נמי לא קשיא י"הא דאישתהי הא דלא אישתהי: כפרישא: אין אוכלין ד' אויבין
בשבת לפי שאינו מאכל בריאים אבל אוכל הוא את יועור ושותה אבוכרואה
כל האוכלין אוכל אדם לרפואה וכל המשקין שותה חוץ ממי דקלים וכוס
יעקרון מפני שהן לירוקה אבל שותה הוא מי דקלים לצמאו וסך שמון יעקרון
שלא לרפואה: ג' אמר רב יוסף אויב אברתה בר המג אויבין אברתה בר
היג עולא אמר מרוא חיוורא עולא איקלע לבי רב שמואל בר יהודה איתיה
לקמיה מרוא חיוורא אמר היינו אויב דכתיב באורייתא רב פפי אמר שומשוק
א"ר ירמיה מדיפתי כוותיה דרב פפי מסתברא דתנן מצות אויב שלשה קלחין
ובתן שלשה גבעולין ושומשוק הוא דמתכחא הכי למאי אכלי ליה לקקאיני
במאי אכלי ליה בשבע תמרי אוכמתא ממשא הוא מוקימתא דשערי (בבבא)
דחליף עליה ארבעין יומין: אבל אוכל הוא את יועור: מאי יועור פותקן למאי
אכלי לה לארקתא במאי אכלי לה בשבע תמרי חיוורתא ממאי היא מאומצא
ומאי אליבא ריקנא ומבישרא שמנא אליבא ריקנא ומבישרא דתורא אליבא
ריקנא מאמגואה אליבא ריקנא ומניו דרוביא אליבא ריקנא ומשתי מ"א
אבתריה ואי לא ליבלע תחלי חיוורתא ואי לא ליתוב בתעניתא וליתוי בישרא
שמנא ולישרי אגומרי ולימין גרמא וליגמע חלא ואיבא דאמרי חלא לא משום
דקשי לכבדא ואי לא ליתוי גורדא דאסינתא דגרידא מעילאי תתאי ולא
מתאי לעילאי דילמא נפקא אידי פומיה ולישלקה בשיכרא כי שויבך ולמחר
נסכריון לנקבין דידה ולישתי וכי מפני מפני אפשחה דדקלא: ושותין
אבוכרואה: מאי אבוכרואה חומטריא מאי חומטריא חומטריא יחידא למאי עבדי
לה לגילויא ואי לא ליתוי חמשא כלילי וחמשא כוסתא דשיכרא ונישלוקניהו
בהוי הדדי עד דקיימא אאנפקא ונישתי אימיה דרב אהדכו בר אמי עבדה ליה
להווא גברא חד כלילא וחד כוסתא דשיכרא שלקה ואישקיתיה ושגרא תגרא
וגרפתיה ואותביתיה לבינתא בנוויה ונפק כהוצא ירקא רב אייא אמר רביעיתא
דחלבא מעיזא חיוורתא רב הונא בר יהודה אמר לייתא אתרוגא חלייתא ולחייקה
ולימלייה דובשא ולתובה בי מילי דנורא וליכליה רבי תינא אמר מי רגלים
בני ארבעים יום ו' כרזינא לזיבורא רביעיתא רביעיתא רביעיתא רביעיתא
רביעיתא אפילו לכשפים מעלו אמר רבי יוחנן אניגרון ואכנגר ותיריקה מעלו
בין לגילויא בין לכשפים האי מאן דבלע חיוויא לוכליה כשותא במילחא
ולירחמיה תלתא מילי רב שימי בר אשי חווייה להווא גברא דבלע חיוויא
אידימי ליה כפרשא אוכליה כשותא במילחא וארהמיה קמיה תלתא מילי ונפק
מיניה גובי גובי איבא דאמרי רב שימי בר אשי בלע חיוויא אתא אליהו
אידימי ליה כפרשא אוכליה כשותא במילחא וארהמיה קמיה תלתא מילי
ונפק מיניה גובי גובי האי מאן דטרקיה חיוויא ליתוי עוברא דחמרא
חיוורתא וליקרעיה ולתביה עילייה והני מילי דלא אישתכח מרפה הווא
בר

צמי המשרה הא דלשחסי הא דלא
לשחסי: כפרישא: אויבין. מפרש
בגמרא שאינו מאכל בריאים ומוכח
מלמא דלרפואה אבל ליה: אבל
אוכל הוא את יועור. שהרבה אוכלין
איתו כשהן בריאין: ממי דקלים.
מפרש בגמרא: וכוס יעקרון. משקה
שכותשין לתוכו עיקרי ירקות וצמשים
וגמלא ו מפרש ליה: מפני שכן
לידוק. לחלו של ירקון ואינו מאכל
בריאים: לנמא. אם אינו מליה:
ג' אמר רב יוסף אויב. דאורייתא
שהוכרז לנאה הוא שקרין אברתא
בר המג: אויבין. דמתניין הוא
שקרין אברתא בר היג. וש מרובי
מפרשים בר המג שגדל במקום גמי
בר היג שגדל בין ההיגס רז"ל:
עולא אמר. אויב דאורייתא הוא
מרוא חיוורא כלפי ש"א: שומשוק.
הוא אויב דאורייתא: ג' קלחים.
דלגודיה כתיב וכן אגודה פחות מג':
וכן ג' גבעולין. כלל קלח ג' גבעולין
קנים דקיש טעין של קנזוס: לקוקיני.
חולעים שצני מעים: דחליף עליה
מ' יומי. משנתן: שופק. כלפי
פולא"ל: לארקתא. חולעים שצנכד:
ממאי הוי. החלי: מאומצא. כשר
בגמלים: אליבא ריקנא. קודם
אכליה: ומניו דרוביא. לולבי מילתן
טעין לולבי נפנים: רוביא. מילתן
פינגרי: ומשתי מ"א כפרייהו. האוכל
אחד מאלו קודם אכליה ושותה אחריו
מיס: ואי לא. אי לית ליה פומק.
אי"ג אכליה ולא אשתי: סתלי. שחלי
כרישין: לימון גרמא. יחא מולץ אכר
יפה מלוחו כשר וימץ שמו צפוי:
גורדא דאסינתא. קליפה גרודה מן
הסנה: מעילאי לתפא. שמה
גרודה מלמעלה למטה: דלמא נפקא.
החולעים: אידי פומיה. דרך פיו:
כי שצני. בין השמשות במשכותא
דשמש. ל"א כי שצני צבית אחד
משכניו שלג ירח הוא הריח שהוא
קשה לו: נסכריון לנקבים דיליה.
יסתוס נחמיו שלג ירח. ל"א יסתוס
נחמיו ונקי אזינו שלג ירח כח
המשקה מגופו: מפני אפשטיה.
מקום שנספת הדקל אישכנגדו: ר'
חוטרא יחידא. עץ הגדל יחיד

הגרות הב"ח

(א) ר"ח ד"ה דלמו ו'י
כמו ומתחם יתם:

לעני רש"י

באלנין (מלנין).
פעיס.
דוביין (דוביין).
קריס.
שלייא (שלייא). מיווה
(צמח).
פולא"ל (פולא"ל). מנה
(צמח).
פינגרי (פינגרי).
ניגודת. חילבה (צמח).
כרישין (כרישין).
סתיס.
אישכנגדו.
אישכנגדו (לניסו).
טרינגין (טרינגין).
קטיס.

רבינו חננאל

עד כאן לא פליגי אלא
לענין טומאה וטהרה אי
מלחה לטבילי א לא אבל
לענין שבת לא פליגי
ומשני אמר נשתהה בים
הגדול בשבת כדי להתרפות
אסור ואם לא נשתהה כותה
ואקשיין במאי אוקימתא
לה ברייתא דקמתי רוחצין
ביום הגדול כדלא אישתהי.
אימא סיפא ולא בני
(ואין לא אישתהי
אפילו בני משרה נמי
שרי. דמתיא רוחצין בני
משרה ובמי משרה ובימה
סיל סדום ואע"פ שיש
לו חטטין בראשו. כד"א
כשלא נשתהה (אסור) אבל
נשתהה אסור. ויעקבין כי
אמרין שהיה בני משרה.
אבל ביום הגדול ימים אשתהי.
אמרין. הא דתניא רוחצין
ביום הגדול במים יפין שבו
דלא מסו. הא דתניא אבל
לא בים הגדול. ברעיש שבו
דכסו.

כלל ענף: לגילויא. מי ששמה מים מגולין: חמשה כלילי. וורדין: כוסאסא דשיכרא. כוסות: עד דקיימי אלנפקא. שיעמדו על מדה
מחוקת אנפק והיא רביעית הלוג כדאמרין בחוקת הנמים (ב"ב נ"ג): ושגרא תגורא. הסיקה תגור: וגרפיה. מגחלים שיטען קלח:
ואוסכס לבינפס גבויה. שיכס עליה ולא יכיה: ונפק מיניה. הויא הארס שבלע: הולא. עלה של לולב: אסרוג חליטא. מתוק:
ולחייקוס לגויה. יחוק נחוכו חקק: וליסכס כי מיללי דנורא. מניחו ע"ג גחלים לוחשות שיכבשל האסרוג דבכס: בני מ' יום. שבערו
עליהם מ' יום. ל"א של מתוק כן מ' יום: כרזינא לזיבורא. כוס קטן מאד ושמו כרזינא. מאתן מי רגלים שותין למי שנשכמו זרעה ומתפשא:
רביעיתא לעקרב. רביעית לוג למי שנקלו עקרב: פלגא ריבעא לגילויא. חלי לוג: רבעא. לוג: אניגרון ואכנגר ותיריקין. מים ששלק
בהם כנגרי מין עשש ששמו כנגרי. וסתס אניגרון מי שלק חרדין כדאמרין (בבבא דף נ"ג): אניגרון מ"א דסולקא. ותיריקין כרי: אידימי ליה
כפרשא. מופסו ומייסרו שהפסד והמרוצה והכשות מתישין כמו (ב) ומתחם ומת הנחש בתוכו: גובי. חתיכות חתיכות י"א הנחש ממנו.
גובי טרינגין כלפי: דטריקיה. נכסו: עוברא דחמרא חיוורתי. עובר הנמלה במעי חמורה לבנה: דלא אשתכח ערפס. האם:
בר